

Saulėta, šilčiau.
Saulė teka 6:27, leidžiasi
Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVII

Price 10c

Chicago, Ill. — Šeštadienis, Rugsėjo-September 12 d., 1970 m.

Kaina 10c

215

JAV LEKTUVUOSE BUS GINKLUOTA SARGYBA

ČILĖS DEŠINIEJI PASIAUKOJA, KAD NEBŪTŲ ISRINKTAS ALLENDE

SANTIAGO. — Viltys Čilės marksistui dr. Salvador Allendei lengvai gauti prezidento vietą sumažėjo. Čilės krikščionių demokratų partijos pirmininkas Benjamin Prado pasakė per radiją kalbą, kurioje išdėstė savo partijos pozicijas. Jis nurodė, kad tik tada jo partijos atstovai parems daugiausia balsų gavusį Allendę, jei jis stipriai garantuos raštu individualias piliečių teises ir laisves. Krikščionys demokratai nėra priešingi ekonominėms Allendes reformoms, tačiau jie reikalauja, kad kariuomenė, universitetai, spauda liktų laisvi ir kad nebūtų varžomos piliečių teisės.

Allende, kaip žinoma, trijų kandidatų rinkimuose gavo daugiausia balsų. Antroje vietoje liko dešiniųjų partijų atstovas Alessandri. Šis irgi vilioja parlamento krikščionis demokratų, kurių balsai gali nulemti, kas bus prezidentu: Allende ar Alessandri. Pastarasis net pasiūlė pasitraukti iš prezidentūros, jei parlamentas jį išrinktų prezidentu. Jis sako, kad tuo atveju turėtų įvykti nauji prezidento rinkimai, kuriuose jis pažadėjo remti krikščionių demokratų kandidatą. Naujuose rinkimuose, sujungus dešiniųjų jėgas su krikščionių demokratų jėgomis, Allende būtų nugalėtas ir komunizmo grėsmė Čilei būtų atstumta.

Marksistų atstovas Allende gavo daugiausia balsų tik todėl, kad dešiniųjų partijų balsuotojai buvo suskaldyti dviejų kandidatų. Dabar vienas jų — Alessandri siūlo pasitraukti, kad tik būtų nugalėti kairieji.

Jordane sutartos kovų paliaubos

AMMANAS. — Jordano valdžia vėl susitarė su partizanų vadais nutraukti kovas. Premjeras Abdel Rifai ir Yaser Arafat pasirašė pareiškimą, kuris ragina visus baigti arabų kovas ir atsidėti vien kovai su Izraeliu.

Ammane kovos sumažėjo, nors visai nepasibaigė. Žmonės pradėjo išeiti iš slėptuvių ir gatves. Visi atsimena, kad šios savaitės pradžioje irgi buvo susitarta baigti kovas, tačiau jos spontaniškai prasiveržė prieš vadų valią.

Naujas susitarimas vėl atnešė Jordano vyriausybei pralaimėjimą. Ji turėjo pažadėti partizanų vadams pakeisti, kai kuriuos Jordano kariuomenės, kurie esą nusistatę prieš partizanus.

Lenkų - vokiečių derybos tęsiamos

BONA. — Vakarų Vokietijos ir Lenkijos derybos dėl santykių sunormalinimo baigsis dar šiais metais. Dar šį mėnesį Vokietijos užsienio reikalų ministras Scheel susitiks su Lenkijos viceministeriu Winiwicz New Yorke, vėliau seks susitikimai Bonoje ir Varšuvoje.

Derybos sustojo dėl kelių detalių. Lenkija nori sutarties įžangoje pabrėžti Vokietijos kaltę dėl paskutinio karo, tam priešais vokiečiai. Be to, Lenkija siekia ne tik naujų sienų pripažinimo, bet garantijos, kad jos bus pripažįstamos amžinai, nežiūrint, ką nuspręstų būsima taikos konferencija, kuri kada nors turės susirinkti. Vokietija šitokių garantijų sakosi negalinti duoti.

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Čikagos "Sun-Times" vakar paskelbė sensacingą žinią, jog prezidentas Nixonas siūlo Izraeliui įvairių ginklų už 1 milijardą dolerių, jei Izraelis pradės derėtis su Egiptu dėl taikos Viduriniuose Rytuose. Ateinančią savaitę Washingtone lankysis premjerė Golda Meir. Jai šis pasiūlymas būtų įteiktas. Ginklų tarpe bus dar 24 nauji Phantom lėktuvai, daug tankų, priešlėktuvinis raketų, elektroninių įrengimų ir kitos karinės medžiagos.

DETROITAS. — Automobilų darbininkų unijos skrydį Detroito jau spaudina streiko plakatai ir rengiasi streikuoti nuo pirmadienio vidurnaktį. Chryslerio bendrovė dar padariusi kiek geresnį pasiūlymą, tačiau ir ta unija atmetė. Unijos vadai galvoja, kad General Motors nutarė geriau pakeisti streiką, negu priimti unijos reikalavimus. Bendrovė ypatingai nusistačiusi prieš, vadinamą "COLA" (Cost of Living Allowance).

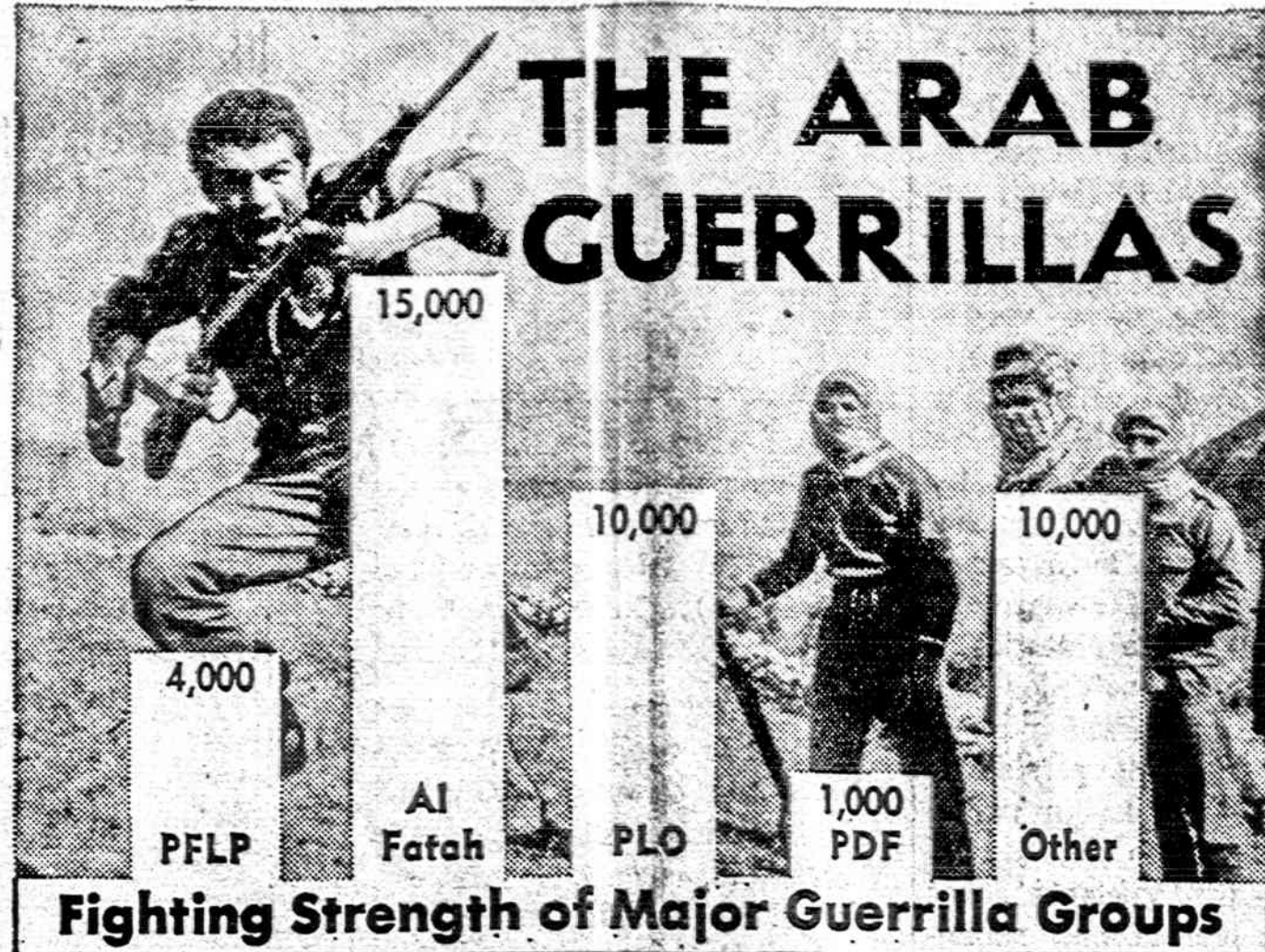
WASHINGTONAS. — Valstybės departamentas pranešė, kad Jordane be žinios dingio Amerikos ambasados tarnautojas Jon Stewart. Spėjama, kad jį pagrobė palestiniečiai partizanai, panašiai kaip ir marina Irvin Graham, apie kurį nėra jokių žinių jau savaitę.

VIENA. Čekoslovakijos ir Lenkijos spauda pasmerkė arabų įvykdytus lėktuvų pagrobimus. Manoma, taip yra todėl, kad ir tų šalių lėktuvai nekaratų buvo pasukti iš kelio politinių pabėgėlių.

BANGKOKAS. — Tailandijos delegacija atvyksta į New Yorką dalyvauti ateinančią savaitę Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos atidaryme. Užsienio reikalų ministras Khoman, išvykdamas pareiškė, kad Tailandija nenumato siųsti karių į Kambodiją. Ji taip padarytų tik kilus tiesioginei komunizmo grėsmei.

CASPER. — Viceprezidentas Agnew, pradėdamas kalbėti Casper, Wyoming, suklydo ir respublikonų partijos kandidatą Robertsą pavadino "Taylor". Tas sukėlė susirinkusių tarpe juoką.

NEW YORKAS. — Akvartiumo pareigūnai niekaip negali išspręsti klausimo, iš kur aštuonkojis oktopusas galėjo atsivesti vaikų. Oktopusas patėlė, laikoma uždarame tanke jau 8 mėnesius, staiga padėjo tūkstančius kiaušinių, iš kurių išsikėlė tūkstančiai mažų oktopusukų. Mokslininkai mažai dar žino apie oktopusų veisimosi smulkesnias. Spėjama, kad gestacijos periodas oktopusams būna tik 90 dienų.

Šioje lentelėje parodyta, kiek yra Palestinos arabų kareivių ir kokiose grupėse. Paskutiniuosius lėktuvų grobimus organizavo nedidelė, bet veikli PFLP organizacija, kuriai vadovauja dr. George Habash. Jis kursto arabus pulsti ne tik patį Izraelį, bet ir jo draugus, ypač Ameriką.

NEPAVYKO SDS DEMONSTRACIJA

ČIKAGA. — Ketvirtadienį Čikagoje įvyko "masinis mitingas", kurį organizavo Illinois universiteto SDS grupė (Students for a Democratic Society). Mitinge miesto centre dalyvavo apie 100 asmenų, kurių tarpe buvo ir apie 30 civiliai apsirengusių policininkų iš specialios "Raudonos komandos". Jie fotografavo dalyvius, rekordavo jų kalbas ir sekė visus demonstracijos dalyvius. Iš miesto centro SDS grupelė nužygiavo į Circle Campus kiemą, kur irgi policijos buvo daugiau, negu studentų.

Studentų radikalų vadai plečią savo planų frontą. Jie kalbėjo ne tik apie Vietnamo karą, bet žadėjo "išlaisvinti" juoduosius, kvietė darbininkus sujungti greitas su studentais, žadėjo remti automobilių darbininkų streiką, reikalavo panaikinti at-sargos karininkų ROTC apmokymą universitetuose ir palietė kitus klausimus.

Prie Picasso statulos studentus erzino praeiviai, siūlydami jaunuosius "palikti Ameriką", jei ji jiems nepatinka.

Čikagos "Tribune" laikraštis, aprašydamas demonstraciją, pažymėjo, kad tarp studentų visai laika sukėlėsi, juos užkalbindamas, Joe Dylis, žinomas ultradešiniųjų laikraščio leidėjas. Jis vaikščiojęs pasipuošęs 1930 metų stiliaus fedora skrybėlė, su plakatu ant kaklo, kuriame buvo klausimai: "Kas yra komunizmas?", "Laikraščio korespondentas Philip Caputo, mūsų žiniomis, klysta. J. Dylis nėra "The Thunderbolt" leidėjas. Jis tą laikraštį tik platina. Paskutiniame "Chicago Tribune" ketvirtadienio puslapyje įdėtoje fotografijoje prie kelių studentų matosi ir J. Dylis. Ant nugaros jam kaba užrašas: "Kas yra komunizmas? Kas nušovė prezidentą? Kas mus palaidos? Teisingi atsakymai — 25 centai. Remkite savo policiją! Išlaikykite ją nepriklausoma! Cody turi būti pašalintas! (Cody must go!)."

Nežiūrint aiškaus demonstracijos nepasisekimo, SDS vadeivus sako, kad tai esanti tik pradžia. Dar nesurinkto visi Illinois universiteto studentai. Toliau busių jų daugiau. Tuo tvirtinimu tenka rimtai suabejoti, nes nei turtingų tėvelių vaikų laisvinami negrai nei darbininkai jų tais "laisvinimais" nesidomi ir nekreipia dėmesio. SDS nariai geriau atkreiptų didesnį dėmesį į studijas.

Nežiūrint aiškaus demonstracijos nepasisekimo, SDS vadeivus sako, kad tai esanti tik pradžia. Dar nesurinkto visi Illinois universiteto studentai. Toliau busių jų daugiau. Tuo tvirtinimu tenka rimtai suabejoti, nes nei turtingų tėvelių vaikų laisvinami negrai nei darbininkai jų tais "laisvinimais" nesidomi ir nekreipia dėmesio. SDS nariai geriau atkreiptų didesnį dėmesį į studijas.

Bolivijos valdžia sutiko sumokėti Gulf Oil bendrovei kompensaciją — 78.6 mil. dolerių už nacionalizuotą naftos įmonę.

Agnew kaltina kongreso liberalus

SPRINGFIELDAS. — Viceprezidentas Agnew savo kalboje Springfielde kietais žodžiais kritikavo Illinois demokratų kandidatą į senatą Adlai Stevensoną III-jį, kuris esąs liberalas, tikis į taiką bet kuria kaina. Stevensonas netinkas senatoriaus pareigoms, nes jis pavadinęs Čikagos policiją "stomatropieriais" ir kaltinęs Čikagos valdžią, kad ji neleidusi demokratų konvencijos metu, 1968 m. jipiamis taikiai demonstruoti miesto parkuose.

Viceprezidentas dėl visų Amerikos sunkumų kaltino liberalų pilną Kongresą ir ragino visus išrinkti į senatą sen. Ralph Smithą.

Dideja spaudimas pulti Jordaną

TEL AVIVAS. — Jordano upės slėnyje įsikūrę izraelitai reikalauja, kad vyriausybė atplėstų nuo Jordano Gileado aukštumas, iš kurių arabų partizanai apšaudo rytinius Izraelio kibucus (kooperatyvinius ūkius).

Iki šiol Izraelio vadai laikėsi politikos, kad Jordane geriau yra turėti karalių Husseiną, kuris laikomas nuosaikesniu už kairiasias Sirijos ar Irako vyriausybes. Izraelio vadai bijojo, kad valdžią Jordane gali pagrobti radikalios partizanų organizacijos, kurios atidarytų rytuose nuolatinį antrąjį frontą, kuris apunkintų Izraelio karą su Egiptu.

Paskutiniu metu izraelitai nusivylė karaliumi Husseinu ir jo "nuosaikumu". Keli ministrai, jų tarpe gynybos ministras Dayanas, pareiškė, jog Izraeliui visai vis tiek, kas valdo Jordaną. Izraeliui esą svarbu, kad Jordano siena būtų rami.

Vis dėlto, jei Jordane valdžią paimtų palestiniečiai, Izraelyje padidėtų spaudimas vyriausybei, reikalaujant pulti ir užimti Gileado aukštumas, kur stovi arabų "katučių" baterijos, dėl kurių švedinių pasienio ūkių gyventojai naktis praleidžia slėptuvėse ir rūsiuose.

Persijos įlankoje susidūrė britų tanklaivis su sovietų kinkiniu laivu. Britų laivas nušėkdo. Žuvo vienas jūreivis.

ŠIANDIEN BAIGIASI PALESTINOS PARTIZANŲ ULTIMATUMO TERMINAS

WASHINGTONAS. — Nuo šios dienos Amerikos lėktuvų bendrovės: Pan American ir Trans World Airlines savo lėktuvuose, skrendančiuose ir užjūrius, turės po du ginkluotus sargybinius. Šios dvi bendrovės turi nemažai skridimų į Europą. Tie sargybiniai praėjo specialų apmokymą, apie jų įvedimą nenorėta skelbti anksčiau, paliekant tą pareigą valdžios organams. Anksčiau Amerikos lakūnų sąjunga buvo nusistatčiusi prieš ginkluotus palydovus, nes lėktuvui skrendant dideliame aukštyje, kulkoms pramušus lėktuvo kevalą, galėtų įvykti nelaimė, nes oro spaudimas lauke ir lėktuve žymiai skiriasi. Paskutiniu metu lakūnai sutiko su palydovais, nes lėktuvus, reikalui esant, gali skubiai nusileisti iš 35,000 pėdų iki 10,000 pėdų.

Kalifornija ruošias rinkti gubernatorių

LOS ANGELES. — Šią savaitę rinkiminė kampanija prasidėjo ir Kalifornijoje, kur baigiasi gubernatoriaus Ronaldo Reagano valdžios terminas. Respublikonai vėl jį stato kandidatui antram terminui ir giria jo laimėjimus per praėjusius 4 metus.

Demokratai pradėjo prieš gubernatorių stiprią kampaniją. Buvęs demokratų partijos Kalifornijos gubernatorius Edmund Brown net išleido knygą: "Reagan and Reality", kurioje vadina Reaganą "reakcionierium radikalu" ir "kraštutiniu dešiniu".

Ateinančiuose rinkimuose Reagano konkurentas bus Jesse Unruh. Jis supranta, kad bus nelengva nugalėti Reaganą, kuris laimėjo daug draugų dėl savo kietos laikysenos studentų neramumų dienomis. Jam valdant buvo sumažinti Kalifornijos gyventojų mokesčiai, priimti įstatymai prieš vandens ir oro teršimą. Reaganas reformavo valstijos valdžios sistemą, įsileisdamas daugiau specialistų.

Kartu su Reaganu į valdžios vietas kandidatuoja gan populiarius politikai, jų tarpe negras advokatas James Flournoy.

Pritarimą Reagano grupei išreiškė ir žinomas respublikonų politikas, buvęs senatorius Thomas Kuchel, kuris laikomas liberalu ir anksčiau Reagano nemdavo. Jis pareiškė, kad gubernatorių Reaganas davė Kalifornijai "sąžiningą, švarią valdžią". Jis pritarė ir Reagano programai, kuri siekia mokesčių sistemos pakeitimą.

Neutralieji baigė savo konferenciją

LUSAKA. — Zambijoje pasibaigusi neutralių valstybių galvų konferencija pareikalavo, arabų valstyboms spaudžiant, kad Izraelis laikytųsi Jungtinių Tautų nutarimų ir išeitų iš okupuotų arabų žemių. Griežtesnis Izraelio pasmerkimas konferencijoje nepraėjo. Kai kurie Afrikos vadai pasisakė prieš Izraelio beatodairinį pasmerkimą.

Indijos premjerė Gandhi pasisakė prieš Britanijos valdžios nutarimą pardavinėti Pietų Afrikai ginklus. Tai esąs pavojingas ir atbulas žingsnis, kuris gali pdrasinti Pietų Afrikos vyriausybės militarizmą ir ištątyti į pavojų visą Afrikos kontinentą. Premjerė Gandhi reikalavo, kad iš Indokinijos būtų išvežtos visos svetimos kariuomenės ir pasmerkt Izraelio karininkumai, kuris trukdą taikai Viduriniuose Rytuose.

Lėktuvų bendrovės rūpinasi, kad ginkluotų palydovų samdymas bendrovėms daug kainuos, tačiau visi sutinka, kad žinojimas, jog lėktuve yra keli civiliai apsirengę ginkluoti maršalai, gali atgrasinti oro piratus nuo lėktuvų pagrobimo. Kai kurios šalys Pietų Amerikoje, Izraelis ir Kuba jau seniai turi ginkluotus sargybinius.

Jordane trys lėktuvai tebesitovi "revoliucijos aerodrome". Iš tų trijų lėktuvų: amerikiečių, šveicarų ir britų, 155 keleiviai buvo perkelti į Ammaną, o 248 keleiviai gyvena lėktuvuose. Partizanų grupė žadė vieną lėktuvą susprogdinti, kad visi matytų, jog arabai nežaidžia su savo grašinimais. Iš Jordano ateina visokių gandų, nes vieni partizanų vadai sako viena, kiti — kita.

Raudonojo Kryžiaus pareigūnai bando išsiderinti keleivius paleidimą. Reikalą sukomplikuoja tai, kad arabai mielai paleistų už savo septynis draugus keleivius dalį. Jie tačiau nori pasilaikyti visus žydus keleivius. Penkis valstybės, pasitarusios Šveicarijoje: Britanija, V. Vokietija, Amerika, Šveicarija ir Izraelis, atmetė arabų reikalavimus ir reikalauja visus keleivius iškarti paleisti. Ypač dėl šio plano karščiuojasi Izraelis, sakydamas, kad arabai elgiasi, kaip naciai Aushwitzo mirties stovykloje, kur irgi būdavo žydai kaliniai atskiriami nuo kitų.

Idomu, kad Irakas ir Sirija irgi pasmerkė lėktuvų grobimus, kurie darą žalą arabų tikslams Palestinoje. Britų laikraštis "Manchester Guardian" paskelbė, jog arabų vadai planuoja už vieną žydą reikalauti paleisti 100 palestiniečių arabų partizanų, pakliuvusių į žydų rankas.

Jordano dykumoje laikomų keleivių tarpe viena moteris pagimdė lėktuve dukterį. Arabai tuoj pasiūlė ją pavadinti "George Habash" vardu savo grupės vadovo garbei.

Nors izraelitai turį apie 3,000 partizanų karo belaisvių, jie neketina mainyti jų už lėktuvų keleivius, nes jų tarpe tik keli turį Izraelio pilietybę. Kiti, nors žydų tikėjimo, yra Amerikos piliečiai.

"Revoliucijos aerodrome" vienu metu buvo užsimojimas visus keleivius perkelti į Ammaną, nes iš Libano atėjo gandas, kad Amerikos jėgos su Izraelio jėgomis bandysiančios pulti aerodromą. Amerikos Seštojo karo laivyno laivai budi netoli Libano ir laukia įsakymų iš Washingtono.

Išvežtos visos svetimos kariuomenės ir pasmerkt Izraelio karininkumai, kuris trukdą taikai Viduriniuose Rytuose.

Išsigelbėjimas iš komunistinio rojaus

Mrožeko "Vaclovas" Kanados Stratfordo scenoje

Kanados Stratfordo Festivalio paskutinė šio sezono premjera (iki tai dar niekad nestatytą vaidinimo) iš septynių pastatymų yra Slawomir Mrožeko "Vaclovas". Tai nelyg teatrinis dokumentas apie absurdišką žmogaus padėtį komunistiniame pasaulyje. Parašytas jis lenko dramaturgo, gimusio 1930 metais, išgarsėjusio Lenkijoje ir visame pasaulyje savo kari-katūromis, žurnalistika ir dramomis, o nuo 1968 metų pasirinkusio egzilo kelią. Vakaru Europoje po savo pasisakymo už Čekoslovakijos laisvę, kai rusų tankai riedėjo Prahos gatvėmis. Apie žmogaus absurdišką padėtį šiandieniniame pasaulyje pirmasis pradėjo kalbėti Paryžiaus teatras Samuel Beckett, Jean Genet, Eugene Ionesco ir kitų veikalais. Priežastis buvo pajutime, kad nieko nėra pastovaus žmogaus gyvenime: visa keičiasi, nebėra aiškių mastų bei gairių. Tačiau Rytų Europoje absurdo teatras buvo konkrečiau sutiktas. Tie žmonės gyvenė ne simboliniame, bet tikrame absurde. Rytų europiečiai iš karto suprato "Laukiant Go-

dot" vaidinimo mintį. Ten Samuel Beckett vaizduoja laukimą pažadų, kurie neišsipildo. O komunistas savo pažadų neišpildė ir tik atnešė pragarą. Slawomir Mrožekas yra, be abejo, vienas iš pačių idomiųjų šių dienų Europos dramaturgų, kurių eilėse jau keli iš Rytų Europos, kaip kad pats Mrožekas priekyje ir ne tiek toli nuo jo lenkas Tadeusz Rożewicz ir čekas Vaclav Havel. Jų teatras yra politinės satyros bei alegorijos junginys su groteska. Pavyzdžiui, Mrožeko pirmasis vaidinimas "Policija" (1958) yra apie slapta policiją totalitariniame krašte, kur visa opozicija yra sunaikinta, o tik likęs vienas opozicionierius, kuris dabar policijos prašomas likti opozicijoje, nes kitaip nebereikalinga bus policija, kalėjimai, koncentracijos stovyklos. Šis vaidinimas buvo pastatytas tais pačiais metais Varšuvoje Jan Swiderski režisūroje. Pats Mrožekas įsakiniai programoje pabrėžė, jog šis vaidinimas neličia šiandieninio pasaulio, o pastatymo kostiumai priminė Habsburgų imperijos laikus.

Visuomenė šią satyrą puikiai suprato ir ją šiltai sutiko, o valdžia atsidūrė dilemoje: uždrausti, tuomet pripažinti, jog apie tave kalba; leisti, tuomet klausykis šalia sėdinčios publikos juoką. Chruščiovo politinio palengvėjimo metu Mrožekas pasidavė labai populiarius Rytų Europoje, statytas ir Lietuvoje. Svarbiausias Mrožeko vaidinimas yra "Tango" (1965), kurio premjera įvyko Belgrade. Čia parodytas toks pasaulis, kur seniai ir psumaziai yra pamišę ir muša revoliucionierius, kai jau nieji tenori prisitaikyti ir pralobti. Tai yra kartus apkaltnimas lenkų visuomenės absurdo teatro priemonėmis.

"Vaclovas" yra itin aktualus vaidinimas. Iš skėstančio laivo išsigelbėja vergas Vaclovas. Šniokšiant jūrai jis išsiriti ant plikos scenos. Pagal jį tai Apvaizdos valia. Skęsta ir šaukia si pagalbos dar vienas vergas. Pagal Vaclovą tokia irgi jau Apvaizdos valia. Jei gelbėsi, mairšys Apvaizdos kortas. O jei kartais išgelbėtum, tuomet tas vergas nebūs jokiu draugu, nes išduos, jog ir pats buvai vergu. Tokiu būdu Vaclovas tampa laisvu nuo savo praeities ir neužilgo sutinka vietinius valdovus kapitalistus Poną ir Poniją Šikšnosparnius. Jis persisamlo save vaidinti mešką jų parke, kuriame laikas nuo laiko jie daro medžioklę. Vaclovas savęs klausia: ar geriau būti pamaitintam kalėjime ar badauti laisvėje? Tačiau neužilgo jis susideda su šikšnosparnių sūnum, kuris tampa ruožu, o Vaclovas iš jo gauna pinigų ir pats pradeda kopti į kapitalistus. Pasirodo Genijus su savo dukterim Teisybe, kuri iš tikrųjų yra prostitutė. Vaclovas atidaro burleską rodyti Teisutę ir sau uždarbiauti pinigus. Į tą burleską mielai lankosi liaudies Putpelos ir Nendrės asmenys, kurie nieko nemato, nes tampa sėdymėmis kapitalistams.

Ir štai perversmas. Kraštas okupuojamas Generolo Barbaro ir jo hordų. Viskas sunaikinama, o priekyje nešama Genijaus mumija. Putpela ir Nendrė kariai, bet tai dėl išgydymo ir jų virvės nukeramos padarant juos naujais vergais. Vaclovas vėl bėga į krantą. Jis yra okupuojantys persekiojamas. Teisybė nori mesti nuo kranto savo nelegalių kūdikį. Vaclovas jį pasiima su savim. Jis mums šaukia: "Ar matote kitą krantą?" Pats atsako: "Aš irgi nematau, bet jei atgal negrįšiu, žinokite, jog išsigelbėjau".

Beje, tai vaidinimas apie marksizmo-leninizmo pragarą ir iš jo išsigelbėjimą. Mrožekas irgi nepasisako už kapitalistus, Dekracijų nebuvo, išskyrus besikeičiantį foną, vaizduojantį ar tai jūrą, ar tai mišką, ar tai laukus. Tokiu būdu visas dėmesys buvo sutelktas į vaidybą. Kaip Stratfordo publika sutiko "Vaclovą"? Man teko būti dešimtam spektaklyje iš aštuoniolikos. (Šią savaitę "Vaclovas" dar vaidinamas Avon teatre). Taigi pačiame įkarštyje. Bet publikos tik pusė salės. Rytų Europos pasaulis mažai pažįstamas ar jdomus šiaurės amerikiečiui, tačiau tas dėmesys auga ir stiprėja. Mrožeko meninė ir kartu politinė tiesa jau rodo kelią į Vakarus Europos sąmonę. Dabar Stratfordo garsumo dėka jį pirmą kartą parodė save visai Amerikai. Supratimas ateis vėliau. Jei tesusirinko pusė salės į dešimtą Mrožeko spektaklį, tai nėra ko stebėtis, kai New York Times vyriausias dramos kritikas Walter Kerr irgi negalėjo suprasti kam Mrožekas taikė savo alegoriją. Buvau susitaręs su Stratfordo meno vadovu Jean Gascon pokalbiui į Naujienas, kodėl jie pasirinko "Vaclovą" ir ką numato daryti Rytų Europos teatro srityje ateityje, tačiau mūsų laiskai prasilenkė ir aš pavėlavau į pasimatymą. Da-

Garsusis golfo žaidėjas Arnold Palmer kalbasi su 9 metų Marty Mim Mack, kuris yra išrinktas "March of Dimes" berniuku. Jis turi polio ligą, kuria sirgo ir golfo meistro tėvas.

bet ilgisi geresnio pasaulio. Prieš kapitalizmą ir komunizmą pasiskakė kitas garsus lenkas šievis rašytojas Witold Gombrowicz (1904-1970), kuris šiandien yra pasidaręs nelyg pasaulio sąžinė.

Stratfordo "Vaclovas" puikiai surežisuotas pirmieji aktorij sąstata. Režisierius Colin George iš Sheffield, Anglijos, pristatė veiklą kaip savaime suprantamą alegoriją. Visi veikėjai dėvėjo kaukes (žodžiu ne žmonės, bet jėgos ir idėjos), išskyrus vieną Vaclovą. Genijaus kaukė yra Karolio Markso. Šikšnosparnių vaiko apsirėngimas — jureivio uniforma, kas buvo anuomet populiari Europoje ir ką Mrožekas vaikystėje greičiausiai pats vilkėjo. Pastatymo tempas greitas, nors iš pradžių kiek ir lėtokas, bet užtat galas stiprus ir dramatiškas.

Vaclovo rolę nuostabiai atliko Douglas Campbell, žinomasis vaidinąs Goodman teatre Chicagoje, sukurdamas ištikinamą bon vivant, guvų ir kartu naivų tipą. Arnold Soboloff ir Kate Reid sukūrė gyvas kapitalistų kari-katūras, o jų sūnus (William Needles) buvo pakankamai charakteringas jaunuolis idealistas. Ypatingą dėmesį tenka atkreipti į Eric House (Putpela) ir Donald Ewer (Nendrė) "susi-grojamą" kaimiečių partijoje: savo bailumu ir padidžiavimu vis iššaukdamai publikos juoką ir plojimą.

Kiti aktoriai Joseph Rutten, James Edmond, Carolyn Younger, Roland Hewgill, John Gardiner, Ken Tomlin, Richard Cur-nock, Dominic Hogan puikiai užsklendė stipraus sąstato ratą.

Dekracijų nebuvo, išskyrus besikeičiantį foną, vaizduojantį ar tai jūrą, ar tai mišką, ar tai laukus. Tokiu būdu visas dėmesys buvo sutelktas į vaidybą.

Kaip Stratfordo publika sutiko "Vaclovą"?

Man teko būti dešimtam spektaklyje iš aštuoniolikos. (Šią savaitę "Vaclovas" dar vaidinamas Avon teatre). Taigi pačiame įkarštyje. Bet publikos tik pusė salės. Rytų Europos pasaulis mažai pažįstamas ar jdomus šiaurės amerikiečiui, tačiau tas dėmesys auga ir stiprėja. Mrožeko meninė ir kartu politinė tiesa jau rodo kelią į Vakarus Europos sąmonę. Dabar Stratfordo garsumo dėka jį pirmą kartą parodė save visai Amerikai. Supratimas ateis vėliau. Jei tesusirinko pusė salės į dešimtą Mrožeko spektaklį, tai nėra ko stebėtis, kai New York Times vyriausias dramos kritikas Walter Kerr irgi negalėjo suprasti kam Mrožekas taikė savo alegoriją. Buvau susitaręs su Stratfordo meno vadovu Jean Gascon pokalbiui į Naujienas, kodėl jie pasirinko "Vaclovą" ir ką numato daryti Rytų Europos teatro srityje ateityje, tačiau mūsų laiskai prasilenkė ir aš pavėlavau į pasimatymą. Da-

išverstas į lenkų, latvių, rusų, vokiečių kalbas. Vertimas anglų kalba drauge su lietuvišku tekstu pasirodė 1956 metais. Ši laida yra visokeriopai pataisyta, pridėtas stambus įvadinis J. Tininio parašytas straipsnis. N. Rastenis yra pasižymėjęs lietuvių klasikinės literatūros vertėjas į anglų kalbą — jis, šalia daugelio smulkių eilėraščių, yra išvertęs K. Donelaičio "Metus", kai, negu lietuviškai.

1970 Plymouth-Duster

KAINA nuo \$1.995.00

25 mylios su vienu galionu. Garantija 5 metai arba 50.000 mylių. Pigus leidimas.

PLYMOUTH, VALIANT • BARRACUDA, ROAD BUNNER, G T X, FURY-DUSTER.

BALZEKAS MOTOR SALES INC.

4030 Archer Avenue — Phone VI 7-1515

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street. Tel. Lafayette 3-1083

NEMOKAMAI VIETA AUTOMOBILIAMS

5% on investment account 5 1/4% mokama vienu metu certifi-catais, Mažiausia \$5,000 ar daugiau 6% on two years certificates

Pinigai idėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividendi mokami sausio ir liepos 31 d. Prašome apsilankyti naują mūsų namą.

VALANDOS: Pirmadienį ir ketvirtį 9:00 ryto — 8:30 vak.; Antradienį ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Seštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais už-daryta.

JEI JUS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ - DOVĖNAS Į LIETUVĄ IR USSR DALIS NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED BY VNEŠPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019—Tel.: 581-6590—581-7729

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi maitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma — skyriai atidaryti kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro, šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1536 BEDFORD AVE.	IN 7-4663
NEW YORK 3, N. Y.	73 SECOND AVENUE	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	378 MARKET STREET	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	41 WHITEHEAD AVENUE	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	RE 2-7476
FARMINGDALE, N. J.	FREEMOOD ACRES	363-0494
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	PO 9-4507
ALLENSTOWN, PA.	126 TILGHMAN STREET	HE 5-1654
LOS ANGELES 4, CAL.	159 So. VERMONT AVENUE	DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	DI 2-4240
BUFFALO 12, N. Y.	701 FILLMORE AVE.	TX 5-0700
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS CAMPAU AVENUE	365-6780
HARTFORD 6, CONN.	122-126 HILLSIDE AVE	249-4216
JERSEY CITY, N. J.	219 MONTGOMERY ST.	HE 5-4368
SYRACUSE, N. Y. 13204	515 MARCELLUS ST.	475-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	PR 1-0696
HAMTRAMCK, MICH.	11339 JOS CAMPAU AVENUE	365-6740
SO. BOSTON, MASS.	396 WEST BROADWAY	AN 8-1120
TRENTON 10, N. J.	1152 DEUTZ AVENUE	EX 2-0306
RAHWAY, N. J.	47 E. MILTON AVE.	381-8997

Baltic Hotel
7643 HARDING AVENUE
MIAMI BEACH, 41, FLORIDA
BLOKAS NUO PAJŪRIO
Sophie ir Bernice Welicka

Nuo 1914 metų
Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dekojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.
Sąskaitos apdraustos iki \$20,000
Frank Zogals, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4041 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60622
PHONE: 254-4428

5% Passbook Savings All accounts compounded daily — paid quarterly
6% 2 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM OF \$5000 OR MORE ON CERTIFICATES 2 YEAR MATURITY
5 3/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000 ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM ON CERTIFICATES OF \$1000 OR MORE 6 MONTH MATURITY
5 1/4% PER ANNUM ON 90 DAY NOTICE Passbook Accounts \$100.00 MINIMUM
5% PER ANNUM ON ALL PASSBOOK ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.
John Pakel, Sr., Chairman of the Board
6245 So. WESTERN AVE. TEL. GR 6-7575
HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat. 9 to 13:30

UNGURYS VISŲ ŽUVŲ KARALIUS

Lietuvių dienos Menkių Rago paplūdimyje

3

Cape Cod išsikiša į Atlanto vandenyną lyg koks milžiniškas smuiko kaklas, kurio smakras yra gerokai palinkęs į Bostono pusę. Tas "kaklas" maždaug trimis ketvirtadaliais apjuosia didžiulę Menkių Rago įlanką — Cape Cod Bay. Jei nuo Plymouth iki Provincetown nusistatytų kitas toks "kaklas", tai Cape Cod Bay būtų šilto vandens 25 mylių ilgumo ir apie tiek pat platumo uždara jūra. Kaip dabar yra, tai pro plačiau angą į tą įlanką šiaurės vėjai privaro šalto, nuo Islandijos atnešto vandens, dėlto įlankos maudyklėse vandens temperatūros skirtumas Menkių Rago šiaurės ir pietų pusėj yra kaip skirtumas tarp žiemos ir vasaros. West ir South Yarmouth yra Rago pietiniame šone ir gerai kad lietuviai, o geriausiai, kad Grūšai čia įsikūrė.

Lietuvių Menkių Rago jau yra įsikūrę daugiau kaip tuzinas šeimų, jų tarpe Dr. Ed. Jansonas su šeima, Mykolas Biliunas su šeima, Mykolas Paukštys su šeima, Stasys su Emilija Grūšai, Krasauskai, Mekai, Šilimai, Kucinai, Juodviršiai, Mineikos, Norvaišienė, Jonas Adamonis ir kt. Pas juos visus per vasarą atvažiuoja savi, artimieji ir kiti, kito rekomenduojami tautiečiai savaitę kitą pavasaroti, Atlanto bangose pasimaudyti ir žuvis su didžiausiais vėžiais atsivalgyti.

Pas Grūšus jų vasarvietėje, kuri tebėra tiek dar nauja, kad net vardo neturi, per tuos du savaitgalius atostogavo sekan-

Deja, o gal laimė, kad gyvenimas yra toks stebuklingas vaisas, kad ir kruvinas širdies žaizdas užgydo ir šypsenai saulę grąžina. Tokie gausioje artimoje, daugiausiai savų artimų, rūpesčius namie palikusių linksmy atostogautojų šeimoje ir beverdamas pradėtum juoktis. Kiek čia juokų ir anekdotų prie gėrybėmis apkrautų stalų pusryčių, pietų ir vakarienės metu, arba vilos pušaičių šešėlių pavėsyje, ir paplūdimyje ant "flažo", iki kurio nuo Grūšų vilos ta pačia tiesia Standish Way gatve yra tik pusantro bloko.

Pats Stasys Grūšas per amžių buvęs sėkmingas kirpėjas ir fotografas, pensijos sulaukęs naują talentą atrado — pasidarė jūrų žvejais, ir su talentais! Jis turi įsigijęs stiprų su 60 arklio jėgų motoru jūrinį kuteriuką ir atvirus vandenį išplaukti ir motorinę valtį įlankoje žvejoti. Kad jis privelka įvairiausias jūrų žuvis savo draugams ir svečiams iki socialiai pavaišinti, tai ne bėda. Bėda ta, kad per tą savo talentą jis tiek draugų įsigijo, kad vargiai kada beturi laiko pats sau ir savo vilai!

— Stasy, kur šiandien išplaukiame?

— Stasy, kokią žuvį šiandien žvejojame?

— Stasy, paimk ir mane; juk tavo laive dar vietos bus? Tai kasdieniniai klausimai iš paties ryto. Ir Stasys, amžinai su šypsena, jau traukia į prielauką rakibolais nešinas ir kelias "žvejais" vedinas. Bet naktimis jis išplaukia daugiausiai tik vienas, nes tos rūšies žvejybai tal- kininkai, sako jis, ne padeda, o tik trukdo. Naktimis jis gaudo ungurius, kurių auštant parvelka kaip pavalkų.

Unguris ir Lietuvos pajūryje buvo skaitomas "žuvų karalius", nors pats į žuvų komandą nepateko. Rūkytų, marinuotų, su prieskoniais virtų ir keptų visiems svečiams visą laiką netrūko. Kiti gyresė per

visą amžių tiek ungurio negavę, kiek čia prisiragavę.

Apie nuotykius su Grūšu vandens kačiukus (catfish) ir ungurius žvejojant mes specialiai pakalbėsime... J. Pr.

(b. d.)

Savickas tariai su spauda

FRANK SAVICKAS

Praeitą trečiadienį, rugs. 9 d. Frank Savickas, Illinois seimo narys ir demokratų partijos kandidatas į Illinois valstijos senatą, tarėsi su lietuvių spaudos atstovais ir radijo valandėlių pranešėjais.

Pasitarimas vyko Marquette Parke prie 66-tos ir Kedzie esančioje Stankūno užėjoje. Savickas paruošė alaus ir užkandos.

Susirinkusieji tarėsi, kaip išjudinti visus tarp Western ir Harlem, ir tarp 55-tos ir 87-tos gatvių gyvenančius piliečius,

kad balsuotų už lietuvių Frank Savicką. Reikia manyti, kad tose apylinkėse gyvenantieji lietuviai tikrai balsuos už seime reikalingo darbštumo ir sumanumo parodysių seimo nari, bet reikia, kad ir kitų tautybių balsuotojai jam skirtų savo balsus.

Didelė lietuvių dauguma politiką dažniausiai nesikiša. Jie prižiūri savo namus, palaiko švarą apylinkėje ir klausos, kaip kiti aiškina politines kovas. Dabar pasyvaus stebėtojo rolės neužteks. Lietuviams teks kviesti savo kaimynus balsuoti už vienintelį lietuvių kandidatą į Illinois senatą. Apie šį svarbiausią klausimą ir sukosi visas pasikalbėjimas. Savickas turi atspausdintą gražios spalvos stikerį — prie automobilio arba namų langų tinkamą priklijuoti garsinimą. Atvykusiems seimo atstovams Savickas išdalinio Lietuvos reikalų paruoštą principinį pareiškimą.

Pasitarimui pirmininkavo Dr. Jerome, o pats Savickas padarė labai plačius paaiškinimus įvairiais politikos ir artėjančių rinkimų reikalais.

Reporteris

Dariaus - Girėno mokykla

Lietuviai gali didžiulius prieš kitas tautybes, turėdami centralizuotą mokyklų tinklą. Tačiau apvertusiai mažas mokinių skaičius, palyginus su lietuvių gyventojų skaičiumi šiame krašte. Turime išlikti lietuviams ne vien iš vardo, bet ir dvasia. Greičiausiai nutautėja jaunimas, todėl į juos reikia kreipti didžiausią dėmesį. Lituanistinės mokyklos yra lyg užtvaros nutautinimui sumąžinti.

Viena iš tokių mokyklų yra Dariaus — Girėno lituanistinė mokykla, įsikūrusi Gage Parke, Nightingale viešosios mokyklos patalpose. 5300 S. Rockwell Ave. S. M. rugsėjo mėn. 12 d. 9 val. ryto pradeda mokinių registraciją ir pamokas. Registracija tęsis iki 12 val. prieš pietus. Mokykloje mokiniai

nių. Mokykloje veikia Vaikų Darželis. Visi aštuoni skyriniai specialios klasės silpnai mokantiems lietuviškai. Kiekvienam skyriniui atskiras mokytojas. Klasės erdvios, neperkrautos mokiniams. Mokomi visi lituanistiniai dalykai, įskaitant tikybą, dainavimą ir tautinius šokius. Parengiami mokiniai Pirmajai Komunijai lietuviškai. Mokykla laikosi švietimo Tarybos nustatytos sistemos ir programų. Norintieji daugiau informacijų, kreipiasi šiuo telefonu: GR 6 - 5381

Mokyklos Vedėjas

Kova su teršalais

Kanada pirmoji imasi praktiškos ir greitos priemonės apsiginti nuo vienos svarbiausių vandens teršimo versmės, būtent nuo visų tų skalbimo miltelių ir skysčių, vadinamų detergentų, kurie turi fosfatų. Fosfatai yra mėgiamiausias maistas algoms, tiems žalios spalvos mikroskopiniams augalams, kurie apraukia vandens paviršių, nebeleidžia į vandenį saulės spindulių ir užmuša visokią kitokią vandens gyvybę, o su laiku vandenį pavertė liūnu, užželdina ir išdžiovina.

Baltimore Sun praneša, kad Kanada rengiasi grįžti prie muilo ir muilo miltelių, kuriuose nėra fosfatų ir dėlto neteršia vandenį.

Nedeginti lapų

Chicago aplinkos kontrolės komisinerius Poston perspėja gyventojus nedeginti savo kiemuose medžių lapų. Tai yra uždrausta miesto potvarkiui iš praėjo liepos mėn. 1 dienos. Taip pat perspėja nedeginti sąslavų ir atmatų (garbage) anglimis kūrenamose krosnyse. Bausmė yra nuo \$100 iki \$300 pirmą kartą ir nuo \$300 iki \$500 antrą kartą. Galės įsigyti knygų ir sąsiuvi-

NAUJI PATVARKYMAI

JAU DABAR YRA ĮSIGALIOJĘ DEL APMOKETŲ SIUNTINIŲ LIETUVA.

Suprastinta daiktų klasifikacija, pakeisti muitai kai kuriems dalykams ir kt.

Sena patikima firma

TARNAUJA IR TOLIAU SAVO NUOLAT AUGANČIAI KLIENTŲRAI 40 METŲ EGZISTENCIJOS TRADICIJOSE

Jei Jūs esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų, mes dėkojame Jums už palaikymą.

Jei nesate, mes kviečiame išbandyti mūsų patarnavimą ir Jūs būsite mums dėkingi.

Tos pačios dienos eiga Paštu gautiems paketams

Dėl naujausių katalogų ir paskutinių nuostatų kreipkitės į:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

723 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA. 19106
Phone (215) 925-3455

NEW YORK CENTRAL OFFICE:

220 PARK AVENUE SOUTH, NEW YORK, N. Y. 10003
TELEPHONE (212) 982-8410

arba į bet kurią mūsų atstovybę bei skyrių:

PHILADELPHIA, PA. 19123

1013 N. Marshall Street

WA 5-8878

BALTIMORE, MD. 21224

3206 Eastern Avenue

DI 2-2374

SOUTH BOSTON, MASS. 02127

390 West Broadway

AN 8-8764

CHICAGO, ILL. 60632

4102 Archer Ave.

254-4144

B R A N C H:

CHICAGO, ILL. 60622

2242 W. Chicago Ave.

BE 5-7788

CLEVELAND, OHIO 44119

787 East 185th Street

486-1836

DETROIT, MICH. 48210

6460 Michigan Avenue

TA 5-7560

ELIZABETH, N. J. 07201

956A Elizabeth Avenue

354-7608

HAMTRAMCK, MICH. 48212

11415 Jos - Campau Avenue

365-6350

KANSAS CITY, KANSAS 66102

18 So. Bethany

AT 1-1757

MIAMI, FLA. 33138

6405 Biscayne Blvd.

FR 9-8712

MINNEAPOLIS, MINN. 55418

2422 Central Ave. N. E.

Tel. (612) FE 2-4908

NEW BRITAIN, CONN. 06052

97 Shuttle Meadow Ave.

224-0829

Globe Parcel Service, Inc. yra įgaliota Podarogifts, Inc. priimti

dovanų užsakymus Sovietų gamybos prekėms: automobiliams, šaldytuvams, televizijoms, motociklams, drabužiams ir t. t.

NEW YORK, N. Y. 10003

101 First Avenue

OR 4-3930

OMAHA, NEBR. 68107

5524 S. 32nd St.

731-8577

PITTSBURGH, PA. 15222

346 Third Ave.

GR 1-3712

LOS ANGELES, CALIF. 90026

2841 Sunset Blvd.

382-1568

SAN FRANCISCO, CALIF. 94122

1236 — 9th Avenue

LO 4-7981

TRENTON, N. J. 08611

730 Liberty Street

LY 9-9163

WORCESTER, MASS. 01604

82 Harrison Street

798-3347

PARMA, OHIO 44134

5432 State Road

749-3033

ROCHESTER, N. Y. 14621

683 Hudson Ave.

BA 5-5923

VINELAND, N. J. 08360

Parish Hall

West Landis Ave.

(609) 691-8423

SEATTLE, WASH. 98103

1512 N. 39th St.

ME 3-1853

SOUTH RIVER, N. J. 08882

168 Whitehead Ave.

257-2113

HARTFORD, CONN. 06103

11 Charter Oak Ave.

249-6255

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams parstatyti

SAVERS SAVE. SPECULATORS WORRY.

WHAT IT MEANS TO BE A STANDARD FEDERAL SAVER...

Starting a savings account with Standard Federal is the beginning of a new experience... an experience of complete confidence and assurance. It's the big reason so many savers come to Standard Federal.

They are confident in the management which has made Standard among our nation's most respected and strongest savings institutions. They know they can get their hard-earned savings whenever they need them. Our record of over 61 years of safety and ready availability of funds gives them confidence in knowing that they can have their money at any time. And what is equally important is that they will get back every dollar they saved in full... plus interest (currently the highest rates allowed by law).

If you are looking for a good, sound, proven investment free of the dangers of wild market fluctuations, consider a savings passbook or certificate account at Standard Federal. Join the over 60,000 savers who can look with confidence and assurance to a growing insured savings account at this outstanding savings institution — Standard Federal.

	ANNUAL YIELD	ANNUAL RATE	MIN. BALANCE	MIN. TERM
CERTIFICATE ACCOUNTS	6.18%	6.00%	\$5,000	7 TO 10 YEARS
	5.92%	5.75%	\$1,000	ONE YEAR
GOLD EAGLE PASSBOOK ACCOUNTS	5.39%	5.25%	\$50	1 MONTH

- Regular Passbook Account, 5% annual rate, yields 5.13% per year when compounded.
- Highest savings interest rates allowed by law.
- Compounded Daily (Paid Quarterly)

ASSETS OVER \$145,000,000
RESERVES OVER \$12,900,000

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago
4192 Archer Avenue at Sacramento • Chicago, Illinois 60632 847-1140

SERVICES • A Variety of Insured Savings Plans • Home Mortgage Loans • Christmas Club Accounts • Vacation Club Accounts • Travelers Checks • United States Savings Bonds • Free Savings Transfer Service • Free Parking

OFFICE HOURS • Monday & Thursday, 9 a. m. to 8 p. m. • Tuesday & Friday, 9 a. m. to 6 p. m. • Saturday, 9 a. m. to 12 Noon • Wednesday, no business transacted

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-4100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per 3 months. In other USA localities \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.00 per three months; Canada \$20.00 per year, other countries \$21.00 per year.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

trims mėnesiams \$6.00

viename mėnesiui \$2.00

Kitoje JAV vietoje:

metams \$18.00

pusei metų \$10.00

trims mėnesiams \$5.00

viename mėnesiui \$1.75

Kanadoje:

metams \$20.00

pusei metų \$11.00

viename mėnesiui \$2.00

Užsieniuose:

metams \$21.00

pusei metų \$11.00

viename mėnesiui \$2.50

Naujienos eina kasdien, išskyrus

sekmadienius, leidžia Naujienų Ben-

drovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,

Ill. 60608. Telef. Haymarket 1-6100.

Pilnais reikiama siųsti pašto Money

Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJINIŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Tarptautinio pinigų fondo raportas

Tarptautinis pinigų fondas paskelbė savo metinį raportą, kuriame yra pabrėžiami pramoningų kraštų negalavimai bei daromas išėjimas, kad jau pats laikas imtis griežtų priemonių tiems negalavimams pašalinti.

Fondo vadovybė, lyg mokytojas su rodančia lazdele nurodo tiems kraštams klystkelius, kuriais eidami jie gali susilaukti labai nemalonių pasekmių.

Kokie gi yra tie klystkeliai, kuriais yra bauginami pramoningi kraštai?

Pats svarbiausias jų — tai permažas tesirūpinimas infliacijos sulaikymu. Pinigų atpigimas 1960 m. ir vėliau (iki 1967 metų) palyginti buvo nežymus: per metus jis siekė apie du nuosimčius. Bet per paskutinius trejus metus tas atpigimas pasidarė du ir net tris kartus didesnis.

O kai pinigų vertė krinta, tai, savaime suprantama, jog jų pirkimo pajėgumas mažėja. Ir tas mažėjimas atsiliepią ir kiekvieno kišene. Atsiliepią ta prasme, kad už viską brangiau tenka mokėti. Gal tiksliau bus pasakius, mokėti daugiau pinigų, kurių vertė yra nukritusi.

Minėto fondo raportas yra būdingas tuo, kad jis daugiau dėmesio kreipia į Ameriką, nors infliacija ne kiek nėra daugiau ją pailietusi negu kitus kraštus. Faktiškai kituose kraštuose infliacija yra kur kas didesnė, negu Amerikoje. Didesnė ji yra beveik visuose Vakarų Europos kraštuose ir Japonijoje, kur ji siekia beveik aštuonis nuosimčius. Apie Pietų Amerikos valstybes nėra reikalo nei kalbėti: ten pinigų atpigimas siekia dvidešimt, trisdešimt ir net daugiau nuosimčių.

Pagal šiomis dienomis laikraščiuose paskelbtą lentelę infliacijos atžvilgiu Amerika užima dešimtą vietą. Vadinasi, visoje eilėje pramoningų valstybių infliacija yra didesnė negu Amerikoje.

Jeigu taip, tai kodėl Tarptautinis pinigų fondas daugiau kreipia dėmesį į Ameriką bei ją ragina "susitvarkyti" ir dėti daugiau pastangų infliacijai užkirsti kelią?

Sakoma, jog kam daug duota, iš to daug ir reikalaujama. Amerikai tikrai daug yra duota, tad visi suprantama, kad iš jos daug ir reikalaujama. Viena, ji yra pats turtingiausias kraštas pasaulyje. Antra, jos doleris tebėra pats galingiausias pinigas, nežiūrint to, kad jo pajėgumas ir mažėja.

Kadangi doleris tebevaidina svarbiausią vaidmenį prekyboje ir įvairiuose atsiskaitymuose, tai jo sulaikymas nuo didesnio atpigimo yra būtinas, sako minėtas fondas.

KOMUNIZMAS IR SOCIALIZMAS

ARTŪRAS HERMANAS

Teko išgirsti priekaištų, kad socialdemokratai negalima pasitikėti, nes yra pavojus, kad jie sueis su komunistais, bent mažiausiai yra jiems palinkę arba meilinkauja. Nežinia iš kur žmonės tai ištraukė? Gal dar veikia vadistinio ir fašistinio režimo svaistiojimai, gal ir kitų partijų ir pasaulėžiūrų pastangos socialistus į vieną puodą su komunistine diktatūra sumesti ir pakračius tai paprastai liaudžiai kaip baubą pastatyti, kad tik jie jų nerinktu, kad tik jiems neatteitų į galvą susidomėti socializmo mokslu. Istorikai šis priekaištas surišamas su Rytų Vokietijos, Čekoslovakijos ir kitų sovietų bloko komunistų ir socialdemokratų partijų "suejimu", į vieną partiją. Bet atrodą pamirštama, kad socialdemokratų buvo priversti susidėti, geriau sakant, jų vardas, pačių socialdemokratų neatsiklausus, komunistų buvo pajungtas savo reikalams, tuo būdu socialdemokratų partija sukompromituoti, sakant, kad tarp jų nėra skirtumų. Vien uždrausti šią pavojingą partiją, kaip kad kitas buržuazines partijas neužteko, nes ji per daug buvo prisidėjusi prie dirbančiųjų būvio pagerinimo, kuo komunistai negali didžiulėti. Tad komunistai šiuos atseikimus norėjo pasisavinti, sakdami, kad esą tik frakcijų skirtumai. Bet dar jokio valstybės neįvyko, kad socialdemokratų partija būtų savanoriškai suėjusi su komunistų partija.

Arčiau reikia įvesti planingą ūkį. Planingai tai reiškia atsižvelgti į ūkio stovį, į prekių pasiekiamumą, dirbančiųjų išteklius ir t. t. Bet komunistai taip suplanuoja, kad ir be atsižvelgimo apsieta, kad tik valstybė naudą turi. Trečioji socializmui kurti sąlyga yra politinė laisvė ir demokratine santvarka, tai reiškia demokratija visame savo plnume. Socialistai siekia demokratijos tiek politinėje, tiek ūkinėje srityje kiekvienam; jie nesiruošia perversmam ir revoliucijom, kol yra garantuota žmogaus laisvė, bet, išrinkus juos, yra pasiruošę praversti reformas, kurios tarnautų tautos ir žmonijos gerovei. Kitos partijos yra ne tik leidžiamos, bet ir reikalaujamos. Vokiečių SPD programa sako: "Socializmas gali būti tik demokratijoje atsiestas, demokratija gali tik socializme savo pilną prasmę įgyti". O Engelsas dar 1891 m. išsireiškė: "Demokratija yra laisvė, o laisvė yra socializmas".

Tiesa, pastebi fondo vadovybė, prezidento Nixono administracija ėmėsi žygių infliacijai sulaikyti. To ji tikėjosi atsiesti sulaikymu vykdomo įvairių valdžios projektų, atseit, sumažinimu darbų.

Rezultatas buvo tas, kad bedarbių skaičius pradėjo laipsniškai didėti. Tačiau tas bedarbių didėjimas labai, labai mažai teprisidėjo prie infliacijos sulaikymo.

Tad kur išeitis? Kokios yra tinkamesnės priemonės kovai su infliacija?

Fondo vadovybė nesiūlo savo recepto, tačiau atkreipia dėmesį į tai, jog Amerikoje (o taip pat ir kitur) mažai tebuvo susirūpinama kainų ir uždarbių kontrole. O be tokios kontrolės, nežiūrint kokioje formoje ji nepasireikštų, kova su infliacija yra labai sunki, beveik neįmanoma.

kratiska respublika yra specifinė proletariato diktatūra"; Karlas Kautsky: "Demokratija ir socializmas yra Siamio dvynukai..." O ką sako socialdemokratai apie komunizmą? Otto Bauer, žinomas austrų socialdemokratas: "Tai yra absoliutizmas, niekuo neribotas diktatorinis režimas, kuris viską turi savo rankose ir kurio niekas nekontroliuoja". Vokiečių SPD: "Komunistai neleistinai prisimena socialistiškas tradicijas. Iš tikrųjų jie socialistiškų minčių visumą apsuiko. Socialistai nori laisvę ir teisingumą įvesti, tuo tarpu komunistai išnaudoja visuomenės susiskaldymą partijos diktatūrai atsieti". Ryškiau atsakytų neįmanoma.

Kam dar neužtenka pagrindinių partijų siekimų skirtumų, tepasižiūri ir partijų vidinius skirtumus. Socialdemokratai visada vengė atsisakyti demokratijos partijoje. Komunistų partija gi tvarko centralinis komitetas, o paprasto partinio pareigų tik pritari. Komunistų partija siekia neklaidingos partijos, vienintelės dirbančiųjų klasės užtęjos vardo. Bet jau Komunistų Manifeste buvo pasakyta: "Komunistai nėra jokia ypatinga partija, palyginant su kitomis darbininkų partijomis". Kautsky rašė: "Marksizmo kūrejas nebuvo jokio absoliutizmo, galutinio pažinimo, o nuolatini ir begalinis pažinimo ir mokymosi procesas". "Bet kokia doktriniška forma yra svetima ir priešiška marksistiskai dvasiai". To laikosi socialistai, kad tuo tarpu komunistai kiekvieną įsakymą paverčia dogma.

Komunizmas socialdemokratams ne pakeičia. Ir patys komunistai žino, kad pavojingiausias jų priešas yra ne kapitalistinė sistema, ne krikščioniškos pasaulėžiūros, ne buržuazinės partijos, bet socialistų iškelti reikalavimai, kurie yra gyvi ir komunistinio kraštuose. O kaip apibūdino komunistai socialistinį judėjimą? "Slykščiausias klasinis priešas, kontrrevoliucinis ir išdaviškasis". Komunizmas žino jau savo būsimos mirties priežastį, taip kad jam labai pakelii, jei pas mus socialdemokratai silpni, jei pas mus juos paneigia, išjuokia ir net paniekina. Komunizmas tikrai tam pritaria ir dar savo grašį prideda. Nebeu komunistų sunku susidėti su fašizmu, kad dar nesubrendusias Europos demokratijas būtų galima sunaikinti, gal jis vieną dieną ras draugų pas buržuazines partijas, kad demokratini socializmas palaikytų? Tad atsargiai, kad socialdemokratų komunistais nugarbinus, netekų kartą patiems tuo vardu grožėtis. Taip, yra atsitikę, kad iš socialdemokratų partijos narių perėjo į komunistų partiją, bet

ar kitos partijos gali muštis į krūtinę ir sakyti, kad pas mus to neįvykė? Kas nekaltas, temetie pirmas akmenį!

Iš "Apžvalgos"

Emigracijos lenkai

nesidžiaugia sutartim

Dr. Julius Szygowski, lenkų vyriausybės tremtyje diplomatinis atstovas Evanstone, Ill., rašo Chicago Tribune laišku skyriaus redaktoriui:

Dvidešimt penkiems metams praėjus po Jaltos ir Potsdamo susitarimų, kuriais Sovietų Rusijai buvo atiduota Centro ir Rytų Europa, įskaitant ir Lenkiją, dabar Vokiečių Federalinė Respublika ir SSSR sudarė rugpjūčio 12 dienos nepuolimo sutartį.

Ši sutartis, dabar sudarytoji Maskvoje, patvirtina de jure tai, kas Potsdamo konferencijoje buvo patvirtinta de facto 1945 metais, būtent Sovietų užkariavimų Europoje status quo. Ji (sutartis) taip pat suteikia Rusijai galimybę konsoliduoti savo kolonialinę imperiją Centru Europoje.

Socialistas kancleris Willy Brandt tuo būdu dėl savo šio meto ekonominių interesų užgrybė tai, ką Vakarų sąjunga rinkai buvo beveik praeiti tytomis — tą faktą, kad visi Rusijos teritorininkai jėgos ir apgaulės priemonėmis laimėjimai yra priešingi Atlanto čarterio principams ir užtikrinimams...

"Kiekvienas turi turėti galvoje kaip visos tos nepuolimo sutartys su Sovietų Rusija pasibaigė, ypač Ribbentropo ir

SPECIALUS ŠVENČIŲ PAKETAI

LIETUVA

Viskas apmokėta. Gavėjui nieko nereikia primokėti.

SVENTISKAS \$35.50

4% svoro kvietinių miltų, 2¼ sv. ryžių, 2¼ sv. cukraus, 1 sv. marmelado, 1 sv. makaronų, 1 plyta šokolado, 1 maišelis saldinių, ¼ sv. salami, 1 sv. mėsytų vaisių, 100 gr. Nescafe, 2 maiš. pudingo miltų, 2¼ sv. avižinių dribsnių ir 2¼ sv. manų.

10 SKEPETŲ \$46.80

5 vilnonės škepetos su mažomis ar didelėmis gėlėmis arba turkiskais ornamentais ir 5 šilkinės škepetos, visokių spalvų. Siunčiant oro pastu, reikia pridėti \$8.50.

Pati vertingiausia dovana, kurią Jūs galite pasiųsti, yra

IMITUOTI KAILINAI

Nuostabaus vertingumo, plataus pasirinkimo Minkos (lygūs ar drižuoti), Mouton ar Persijos eriukų.

Pilna kaina tik \$99.00.

KOMBINACIJOS SIUNTINYS \$126.00

3 yrdai medžiagos vyriškam žieminiam paltui, 100% vilna, 3 yrd. 100% vilnonės medžiagos moteriškam žieminiui paltui, 3¼ yrd. 100% vilnonės medžiagos vyr. kostiumui, 3 yrd. 100% viln. medžiagos žieminei suknelei, 2 dvigubo dydžio paklodės, 2 pagalvės užvalkalai, 6 turkiskai rankšluosčiai.

Yra ir daugiau specialių šventės paketų.

Reikalaukite mūsų naujo nemokamo katalogo.

UŽSAKYKITE DABAR.

UŽSAKYKITE TIK PER

INTERTRADE

EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street

New York, N. Y. 10010

Reikalaukite mūsų naujo nemokamo katalogo.

AŠTUONIOS UZ AŠTUONIS

Naujienos yra išleidusios arba laiko savo knygyne brošiūras ir knygas įvairiais klausimais, reikalingais ar naudingam pasiskaitymui. Čia yra išvardinti leidiniai, kainuoja po 1 dolerį.

Čikagietė, IŠPUODIJAI KOMUNISTŲ PAVERTGTO LIETUVŲ. Knyga yra ypatingai naudinga tiems, kurie baigia pamiršti komunistines klaidas ir melus. 95 ps.

L. Dambriūnas, LIETUVIŠKAS AUKLĖJIMAS ŠEIMOJE. Būtinai kiekvienai jaunai šeimai, neatsižvelgiant krašto dalis jaunavedžiams. Tik 35 ps., bet juose daug pasakytų.

Dr. A. J. Gussen, ATOSTOGOS VAKARINĖSE VALSTIJOSE. Įdomūs turistų aprašymai su iliustracijomis, 76 ps.

Edmundas Jasčiūnas, CIVILINĖ AVIACIJA JAV. Naudingos ir įdomios žinios apie tą šią dieną būtinybę. 32 ps.

Ksaveras Kaunas, ELEGIŠKI STEPONO KOLUPAILOS NIEKINTOJAI. Polemika, 52 ps.

Dr. agr. A. Šeštokas, SODŲ PIEVĖLĖS. Pritaikyta miestų gyventojams. 40 ps.

J. Vaižionienė, NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS MOKYTOJO DARBŲ APLINKYBĖS. Naudingi pasiskaitymai visiems. 69 ps.

Vincas Zemaitytis, SODŲVOS PRAEITIS. Trumpa archeologinė ir politinė istorinė Suvalkių apybraiža. 140 ps.

Šios knygos yra gera šeimos knygynėlio pradžia. Jas ir kitus leidinius galima gauti Naujienose, atsilankius asmeniškai arba prisiusintus piniginių orderių.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

PAVELUOTAS LIETUVOS KRIKŠTAS

4

Toliau tam pat laiške patvirtina, kad jis (Popiežius Jonas XXII) gavęs ir antrąjį Gedimino laišką, kuris mums ir minėtiems mūsų broliams suteikė labai daug didžiulio džiaugsmo, tuo kad tu ir visi kiti tavo karalystės kunigaikščiai ir bajorai garbingai laikysis savo pažadų mūsų ir minėtosios bažnyčios atžvilgiu... Tu pripažįsti, kad mes to tikrojo ir gyvojo Dievo esame pastatyti visų išganymo ieškančiųjų ganytoju ir vadovu ir kad tai, ką mes surišime ir išrišime danguje ir žemėje, pasiliks netinkamu aukščiausiojo teisejo sprendimu... Taigi mes drauge su minėtaisiais broliais reikiame atydomu apsvairste... ypač dėkingi Dievui, regime, jog išsipildys ir mūsų ir pačios bažnyčios troškimas, jei pamatysime mūsų bažnyčią augančią gausiu ainijos prieaugliu ir įvairiausių tautų gimines, užlaikančias tą patį tikėjimą, susibūrusias į vieną Kristui maloniai tautą ir gyvenančias Viešpaties name... Toliau Popiežius rašo, kad, "teviškos meilės skatinami", siunčia garbingą Bartolomejų Elektos vyskupą ir Bernardą Teofredo vienuolyno abatą, kaipo legatus — pasiuntinius pas Gediminą, kad "jie aiškintų tau ir tavo karalystei evangeliją,

skelbtų Dievą ir mūsų Viešpatį Jėzų Kristų ir išganingai jus mokyty tikrosios ir šventosios, katalikiškosios ir apaštališkosios Romos bažnyčios tikėjimo tiesos, kad tu ir tavo tauta jų išganingų pamokymų dėka pažinę patį Dievą Sūnų Jėzų Kristų, taptumėte verti priimti krikšto sakramento, per kurį jūs gal dar nėsate atgimę stiprybė ir laikydami krikščionių tikėjimo, šlovintumėte garbingą jo vardą."

Be laiško retorikos bombastinių frazių, atmiestų kazuistika, įdomiausia jo užbaiginė dalis, kur popiežius Jonas XXII, gerai žinodamas laike 100 metų padarytas prūsams, karaliui Mindaugui ir dabar daromas karaliui Gediminui skriaudas ir žudynes, sako — jis įspėjęs "jo mylimus sūnus šv. Marijos teutonų ordino" elgtis padoriai ir gyventi taikoje, tik tuomet, kai Gediminas apsikrikštysias.

Laiške popiežius rašo taip: "Toliau, kadangi aukščiau minėtus klausimus nurodytuose pirmajame, o taip pat antrajame laiškuose išdėstė mums ir mūsų broliams, minėtiems kardinolams, kreipėsi mus užtarimo, skųsdamasis minėtoju magistrui ir broliams, mes, atidžiai apsvairstę, — tai išplaukia iš mūsų pasitikėjimo ir nuoširdaus palankumo — ir (atsižvelgdami) ir tai, kad neatsisakai priimti tuose reikaluose mūsų ir pačios bažnyčios sprendimo, paklusniai jam nusilenkti su pasitikėjimu prašai pagalbos, mes po to kai tu

priimsi tikėjimą ir sugrįši į bažnyčios globą, tam magistrui ir broliams savo laišku nurodysime ir, viešpatui veikiant per apžvalgų apaštaly sosto išmintingumą, liepsime, kad jie visiškai atsisakytų (tau daryti) — bet kokių nemalonių, nuostolių ir skriaudų ir kad įsipareigotų su tavimi gyventi broliškai ir taikoje, be kurios kaip reikiant negali būti pagarbintas taikos kūrėjas; lygiai taip pat, kadangi pagal apaštaly mes esame visiems skolininkai teisybei, dėl tų visų straipsnių, bylų ir skundų, kurių kaip rašai, tu turi su minėtoju magistrui ir broliams arba prieš juos, mes, gavę tavo laimingo atsivertimo ženklą prizadame tau, tavo vaikams ir karalystei įvykdyti tokios palankios teisybės pilnybę ir taip saugiai ginti, kad tu, kuris mus ir minėtuosius mūsų brolius kardinolus, kaip pradžioje sakoma, drauge su savo vaikais išsitrinkai tėvais, vertai galėsi džiaugtis tokių tėvų pasirinkimu ir tuo, kad tu mūsų ir minėtoje Romos bažnyčioje radai tai, ką buvai tikėjęs rasti tėvo ir motinos pagalboje..." Duota Avinijone.

Tos pačios dienos data (VI — I — 1324), ką Gediminui, popiežiaus Jono XXII adresuotas laiškas Vokiečių Ordinui, kuris, kaip matysime iš jo turinio, bus davęs tiems "mylimiems sūnams" pagrindą, rūpesčio ir paskatinimo padaryti visą, kad Gediminas atsisakytų pareikšto popiežiui noro krikštytis ir toliau paliktų pagonimi.

"Jonas XXII ir tt. mylimiems sūnams vargšų ir ligonių globėjos šventosios Jeruzalimiškos Marijos teutonų (ordino) magistrui ir broliams (siunčia) pasveikinimą ir t. t."

Popiežius Jonas XXII pirmoje dalyje savo laiško praneša, kad pagal gautus karaliaus Gedimino laiškus, jis siunčia pas jį vyskupą Bartolomejų ir vienuolyno abatą "Bertrandą" specialiais sosto legatais turėdami vilgį, kad iš jų rankų tasai karalius ir kiti minėtojo krašto kunigaikščiai bei kilmingieji su savo žmonėmis, atgimę per švento krikšto vandenį, priims tikrą bei šventą katalikų tikėjimo mokymą ir evangelijos tiesą."

Toliau popiežius taip rašo: "Kadangi tasai karalius dėl kai kurių neišspręstų ginčijamų ir neaiškių klausimų — visa tai jis išdėsto laiškuose — skųsdamasis jumis neatsisako paklusti mūsų ir mūsų bažnyčios teismui, dargi net prašo su pasitikėjimu mūsų pagalbos tuose reikaluose, mes trokšdami, kad jis ir visi netikintieji atsiųstų į katalikų tikėjimą, ir norėdami, kiek mes su Dievo pagalba įstengsime, palankumu visa tai ugdyti ir geradarybėmis skatinti, jus visus labai prašome, raginame bei reikalaujame griežtai įsipareigodami paklusti šventosios klynybės įžadui, kad, kai tik tasai karalius, Dievui padedant, priims katalikų tikėjimą, jūs visiškai liantumėtės daryti jam ir jo karalys-

tės žmonėms kokių nors nemalonių, nuostolių bei skriaudų; dargi mes norime, kad jūs tuo karaliumi ir kitiems to krašto asmenimis, kurie atsivers į katalikų tikėjimą, gyventumėte broliškai ir taikoje, be kurios negali būti tinkamai garbinamas taikos kūrėjas"... Laiškas baigiamas gana švelniu Ordino broliams priminimu galimų jiems nemalonių: "Dėl aukščiau minėtų neišspręstų ginčijamų ir neaiškių klausimų po to karaliaus atsivertimo į katalikų tikėjimą, galvojame nedelsiant įvesti aukščiausią teisingumą ir tuo būdu įgyvendinti apaštališkąsias pareigas rūpintis (visais)". Duota Avinijone, birželio 1 d. aštuntaisiais (popiežiavimo) metais.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį

"NAUJIENAS"

6,000 000 negrų vadas pasmerkė separatizmą

Šeši milijonų negrų baptistų Amerikoje vadas Dr. Joseph Jackson, Olivet baptistų bažnyčios pastorius Chicagoje, pasakė savo kalboje 20,000 negrų konvencijai, kad visi tie, kurie skatina rasinį separatizmą, nekaltai visų juodųjų amerikiečių vardu.

"Pasakykite Amerikai, kad separatistai nekaltai mūsų vardu", pareiškė Jackson. "Aš noriu, kad jie nevertotų mūsų vardo. Jei yra tokių, kurie nori pasišalinti iš Jungtinių Valstybių — tegul jie pasišalina ir lai Dievas jiems padeda. Tik tenebando kalbėti už mus!"

Dr. Jackson pareiškė: "Mes mylime šią šalį ir ji yra mūsų tėvynė".

Primindamas, kad paskutinė tokia konvencija prieš 60 metų įvyko New Orleans mieste, Jackson pasakė, kad nuo to laiko "daugumas barjerų jau sulaužyta ir "miestas dabar mus priima kaip Amerikos piliečius, atsidavusius šiai valstybei, lojalius jos vėliavai ir ištikimus U. S. konstitucijai. Mes čia ateiname ne kaip kokie svetimšaliai, bet kaip broliai ir seserys". "Mes mylime Konstituciją. Šio dokumento šventumas sulaužė mūsų pančius".

Vapsva gerklėje

Tai faktas, bet tai atsitiko toli — Prancūzijoje.

Bendrai vapsvos įgėlimas nėra malonus, bet dar niekas nebuvo patyręs, koks yra vapsvos įgėlimas iš vidaus. Tai patyrė vienas atostogautojas Lons le-Saunier, Prancūzijoje, kuris limonadu prarijo vapsvą, bet

vapsva benuryjant suspėjo įleisti geluonį į gerklę. Prancūzas išsis 11 valandų išgulejo ligoninėje be žado.

Trafiko nelaimės mažėja

Nacionalinė Saugumo Taryba skelbia, kad per praėjusią metų mėnesį žmonių žuvimų trafiko nelaimėse buvo 3 nušimčiai mažiau kaip pernai per tą patį mėnesį. Bendrai per pirmuosius 7 šių metų mėnesius trafiko nelaimių JAV-bėse buvo 2 nušimčiai mažiau kaip 1969 m.

Net alų nuodija

Iš Londono praneša, kad alų geriantieji angliai susirūpinę savo alumi. Vienas profesorius ištyręs, kad 48 vyrai ir 2 moterys gavo širdies ligas dėlto, kad alaus pramonė į jų mėgiamąjį alų deda kobalto sulfatų "kad alus "smarkiau veiktų". Tai "alaus liga", anksčiau manyta esanti beri - beri, pasirodė esanti širdies ir arterijų išsiplėtimas. Tačiau profesorius alaus mėgėjus, kurie nedaug geria, ramina pranešdamas, kad visi tie 48 vyrai ir 2 moterys išgerdavo alaus po galioną kiekvieną dieną.

TRUMPAI

— Po simfoninio koncerto, kuris įvyko rugsėjo 5 d. Orchestra Hall, išpuodžiavęs pasidalinę Italian Village patalpose susirinko kai kurie Ateitininkų kongreso rengimo komiteto nariai, simfoninio koncerto organizatorius Vytautas Radzius, operos solistai — Danutė Stankevičiūtė, Stasys Baras, Algirdas le-Saunier, Prancūzijoje, kuris limonadu prarijo vapsvą, bet

ros choro narių ir kai kurie delegatai, atvykę iš kitur. Besidžiaugiant pasisekusiu koncertu, buvo pakeltos ir šampantaurės už ten esančius to koncerto atlikėjus — solistus ir pagaidautą, kad panašūs koncertai nebūtų tokie reti mūsų gyvenime.

— Dr. Domas Jasaitis, Mt. Vernon, N. Y., būdamas Chicagoje, aplankė Amerikos Lietuvių Tarybos būstinę ir kalbėjosi su pareigūnais pavergtos Lietuvos ir Amerikos lietuvių veiklos reikalais.

— Juozas Miečius, žinomas statybos kontraktorius, su žmona Lina ir sūnumi Rimu atostogų praleido Arizonoje, Colorado ir Kalifornijos valstijose, aplankydami idomias vietas. J. Miečius yra sėkmingas verslo, pastatęs gražių rezidencijų ir komercinių namų. Šiuo metu slauto veterinarijos ligoninėje šiaurinėje miesto dalyje.

— Violeta Akelaitytė - Mikešienė, Toronto, Ont., Canada, baigė Toronto universiteto Physical & Health Education fakultetą gaudama Bakalauro laipsnio diplomą. Dirbs valdinėse įstaigose.

— Juozukas Pašakarnis yra jaunių krepšinio komandos Athletics žaidėjas. Tai komanda laimėjo 12-tos apylinkės varžybas be pralaimėjimo ir visi jos žaidėjai buvo apdovanojami asmeniniais sporto trofėjais. Varžybas organizavo apylinkės Demokratų partijos pareigūnai.

— LB Hot Springs Apylinkė, neseniai įsteigusi, vietos spaudos buvo labai palankiai sutikta ir gražiai pristatyta gyventojams. Ta proga tilpo daugiau žinių apie pavergtą Lietuvą ir jos žmones.

— Bronė ir Herbertas Martinkai, 333 Ouchita St., Hot Springs, Ark., davė nemokamai patalpą savo viešbutyje vietos LB apylinkės būstinei.

— Juozas Grybauskas, Hot Springs, Ark., prisidėdamas prie informacijos apie Lietuvą apdovanojo vietos amerikiečius visuomenininkus lietuviškais plokštelėmis.

— Alvado vakaronės šį savaitgalį, vyks Marquette Parke, ties šv. Kryžiaus ligonine. Užkanda šį šeštadienį nuo 2 v. p. p., sekmadienį nuo 12 v. dienoms. Visi kviečiami.

— Dr. Juozas Leseckas, veterinarijos gydytojas, persikėlė iš Fox Lake ir apsigyveno Cicero, kur jis atidarė veterinarijos kliniką. Jo adresas: 1501 So. 49 Avenue, tel. 652-7585.

Dr. Leseckas veterinarijos patarnavimus teikia kasdien nuo 9—1 ir nuo 3—7 val. Trečiadieniais nuo 9 iki 1. Šeštadieniais nuo 9—4 val. ir sekmadieniais nuo 10—1 val. Kasdien veikia 24 val. "vet. service" telefonu 652-7585. (P.).

— Paieškomas Jonas Ropolas, kilęs iš Lietuvos, Kėdainių apskr., Pociūnėlių parapijos, Ažuolynės kaimo, gyvenęs Amerikoje, 247 Straford St., West Roxbury, Mass. Joną Ropolą, jo gimines arba pažįstamus prašome parašyti jo giminaitei Zosen Astrauskienei, gyvenančiai Lietuvoje, Radviliškio rajone, Pociūnėlių pašto, Ažuolynės kaime, arba parašyti Mr. Jonas Kriščiūnas, 1839 So. Racine, Chicago, Ill. 60608. Yra svarbus reikalas, iš anksto dėkojame. (Pr.).

Prekės brangsta, kainos kyla, Doleriuo aiški byla. Laikas pirkti daiktą gerą, Parduotuvėje pas Tverą.

TVERAS — JEWELRY, 2646 W. 69 Street. Kaip geram pirkėjui dera, Jisai eina tik pas Tverą. (Sk).

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
**SALES MEN
TRAINEES**

We are seeking ambitious, English Speaking gentlemen to train for a career in Land Sales. No experience is necessary, but a sincere love of nature and outdoor activities is an asset.

The prominent and respected firm of Boise Cascade Recreation Communities is setting up a new Sales Division for the Chicago area, offering each trainee an opportunity to increase his income in pleasant surroundings. Our training program will also prepare you for your real estate license. Age is no factor.

Call Mr. JUNKER
325-6800

**BOISE CASCADE
RECREATION COMMUNITIES**
An Equal Opportunity Employer

MECHANICS
Immediate openings exist for men experienced in repair of heavy duty over-the-road trucks. Will work with transmissions, axles, brakes, front ends and electrical systems.

We offer journeyman wages, excellent working conditions and attractive fringe benefits. To arrange an interview, call: (312) 333-8700 or apply at: CHICAGO KENWORTH 2120 W. 187th ST. MARKHAM, ILL. 60426 An Equal Opportunity Employer

**BUSINESS CHANCES
Biznie Proges**

TWIN LAKES, Wisconsin, geroje apylinkėje, prie Legion Drive, netoli bažnyčios parduodamas įrengtas restoranas — valgykla ir butas. Yra leidimas alui pardavinėti. Didelė parkavimo vieta. Savininkas Mrs. Linkus duos morkiutę. Parduoda dėl silpnėjančios sveikatos.
Telefonuoti 312 — 737-8741

SAVININKAS PARDUODA taverną su 3 butų mūriniu namu ir su slypu prie jo. Telrautis tel. GR 6-9683.

DRAPERY SEWERS
Experienced, Steady work. Good pay. Hospitalization. Air-conditioned. Paid vacation and holidays.
CENTURY DRAPERY CO.
124 N. Marion
Oak Park 287-8812

MARQUETTE PARK BY OWNER.
Two stores brick — Beauty shop and Barber Shop plus 4 1/2 room modern apartment. Tel. BE 8-2161.

**FARMS FOR SALE
Oktal Pirdavimui**

120 AKRU FARMA
SIAURUS MINNESOTOJE
75 akrų lauko. Modernus 4 miegamųjų namas. Didelė daržinė su įvairiais vandenimis. 2 mašinų garažas. Didelis forelių ivenkins su forelių jame. Arti Pelican ežero ir Kanados pasienio. Gera vieta medžioti ir žuvauti. Kaina \$28,000.
Imokėti \$12,000. — likusius išmokėti per 10 metų su 7% palūkanų.
Rašyti angliškai
Mr. JAMES MAJESTI, BUYCK, MINN. 55771 arba skambinti 218 — 993-2353

FARMS, NAMAI prie upių ir ežerų, vietos mažokelį nuo \$800 ir daugiau.
HUTCHINSON REAL ESTATE FLOODWOOD, MINN. 55736
Tel. 476-2494

**MISCELLANEOUS
Ivairūs Dalykai**

A-2-Z
General contractor since 1955. New buildings & remodeling complete building service. Free estimates. Lic. & Ins. Banking terms available. 24 hr. emergency BOARD-UP and electrical service. "One call brings them all".
436-6970

VIEŠAS ISPARDAVIMAS
Vykdomas Sauganash Community bažnyčios Moterų draugijos.
4600 W. PETERSON
KETVIRTADIENI, RUGSEJO 17 D. nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro.

**RENTING IN GENERAL
Nuomos**

ISNUOMOJAMAS 3 KAMBARIŲ BUTAS geroje Bridgeport apylinkėje. Telrautis tel. FR 6-6436

ISNUOMOJAMAS IDEALIS IR SAULĖTAS KAMBARYS su visais patogumais naujame name blaviam vyresnio amžiaus asmeniui ar pensininkui. 4423 So. MAPLEWOOD AVE.

ISNUOMOJAMAS 4 KAMBARIŲ BUTAS gazu šildomas 46-tos ir Honore Ave apylinkėje. Klauskite Tony tel. 778-2424 dienos metu arba 778-6526 po 6 val. vak.

ISNUOMOJAMI viengungiam kambariai, 1409 So. 49 Ave., Cicero. Telrautis tel. 652-5121

NORTHSIDEJE renduojamas švarus ir patogus kambarys lietuviui. Skambinkite telefonu BE 5-8249.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS su visais parankumais. Tel. GR 6-2061.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia
**IF YOU'RE
ABLE TO WORK A
FEW EVES PER WEEK
WE CAN**

Show you how to turn them into additional family income.

CALL MISS LIND
764-5554

**BEAUTICIAN
FULL TIME**
for interesting work in a Men's Hair Treatment Salon. Must be neat & well groomed. Age is no barrier. Excellent working conditions.

Apply in person after 11 A. M.
THE THOMAS CO.
3166 N. LINCOLN AVE.
281-2823

SECRETARY
Legal typing, shorthand. Lite dictaphone. Salary commensurate with experience and ability.
Reply:
DE 2-6454 ANNE.

WAITRESS WANTED
Excellent salary & working conditions. Good tips. 5-6 day week. Good transp.
Call
BO 8-5672

**SECRETARY
TO GENERAL MANAGER**
Duties include general office, typing & filing. Parking available. Profit sharing and fringe benefits. Near Loop location.
421-3410

**SWITCHBOARD OPERATOR
WE WILL TRAIN**
5 day week. 37 1/2 hours. Air-conditioned office.
CARMAN-CONLEY INC.
4321 W. 32nd STREET
MRS. DIANE KERNS
376-7777

SECRETARY & TYPIST
General Office Experienced. Good Starting Salary/Vacations. Major Medical paid by company.
CALL KE 6-7700
INTERSTATE BRAND CORP.
40 E. Garfield Blvd.
An Equal Opportunity Employer

GENERAL OFFICE
World's largest brokerage firm has immediate opening for varied clerical duties. Some typing necessary. Generous benefits, profit sharing, paid vacation, hospitalization. Call Mr. HALEY for apt. 786-8370
MERRILL LYNCH PIERCE FENNER & SMITH
350 N. MICHIGAN AVE.

**G I R L
FOR GENERAL OFFICE WORK**
Typing required. Hours 9-5. Small pleasant 2 girl office.
Loop Location.
Call for Appointment
726-5284

HOUSEKEEPER
Live with Doctor's family in Lincolnwood. 3 school age children. Top salary and home for right person. References.
Must speak English.
676-3872 or DE 2-2281

**SALDYTVUŲ IR LEDAUNŲ
TAISYMAS**
Greitas ir mandagus patarnavimas. Prieinamos kainos. Dirbama visos 24 valandos 7 dienas savaitėje. Garantuojamas darbas.
SKAMBINKITE
275-9470

**MATURE WOMAN
NEEDED**
To Care for 2 Children plus Housekeeping Live in.
769-1073
Sandy all day & week days after 7:30 P. M.

**SEWING MACHINE
OPERATOR**
Experienced industrial on small vinyl and leather products. Small shop. Must have own transportation. Many Company benefits.
7334 No. LAWNDALE
674-3255

**A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigos)
Pigūs automobilių draudimai.**

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui
**PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ĮSISIMOKĖJIMAIS**
DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. — Virginia 7-7747

**PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI**
DRAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISAI DRAUDIMO REIKALAI
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX.
LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

\$ \$ VALUABLE CALIFORNIA LAND \$ \$
Last California Acreage
AT LOW LOW PRICES

Located in U. S. Fastest Growing County.
LOW DOWN & MONTHLY PAYMENTS
For further information:
CALL PERSON TO PERSON COLLECT (714) 621-3330
Ask for Mr. VALENE or Mr. MILLER

DO YOU NEED A HOME BY OCT. 1ST???
SEE THIS! OPEN SUNDAY, 2—5
2025 WEST 69th STREET
Very nice neighborhood. 3-bedroom brick. Full basement.
ONLY \$500 DOWN — PRICE \$19,500
Closing cost about \$500. FHA mortgage, 25 years, 8 1/2%. \$160 monthly payment on principal and interest. Taxes and Insurance \$50 monthly.
FOR INFORMATION CALL 282-0548

BEVEIK NAUJAS 5 1/2 kamb. bungalovs Brighton Parke. Įrengtas rūsys, garažas.
3 BUTŲ MŪRAS Brighton Parke. 5, 4 ir 3 kambariai. Viename bute yra 3 miegamieji.
MŪRO BUNGALOVAS 6 kamb., įrengtas sklypas, 6044 ir Francis, 1 1/2 AUKŠTO, 6 ir 5 kamb. modernūs butai, modernios virtuvės ir vonios, įrengtas sklypas, prie pat Marquette Aukšto, mokėklas.
4 PO 4 MŪRINIS. Centralinis šildymas, garažas, geros pajamos. Gera vieta, Brighton Parke.

ŠIMAITIS REALTY
NOTARY PUBLIC, INCOME TAX, INSURANCE
2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

FOR SALE
By trustee, to settle estate, 3 bedroom ranch home with full basement, and attached 2 car garage, in Crescent Park in Elmhurst. Priced \$44,900, immediate occupancy, mortgage available.
For appointment call 834-3675

BERVYNĖ, 16-tos ir Grove Ave. apylinkėje, 2 butų po 4 kambarius mūras ant 33 pėdų sklypo. \$292 mokestių. Kaina \$25,900.
SVOBODA, 2134 So. 61st Ct., Cicero BI 2-2162. Jei neatsako — LA 1-7038

5806 So. WASHTENAW AVE.
3 butų mūrinių. Du dideli po 5 kambarius ir 4 kambarių butai. Viskas yra puikiai stovintis. Nauja karšto vandens šildymo sistema gazu. Savininkas išvyksta iš miesto ir yra vertinamas parduoti. Pažiūrėkite iš lauko ir skambinkite mums raktą apžiūrai iš vidaus. Skambinkite stebukladariui, skambinkite MICHAELIS dabar! Kalbame lietuviškai.
254-8500

3707 W. MARQUETTE RD.
NUOSTABI 6 kambarių Colonial stiliaus mūro rezidencija. labai nepaprasta, labai miela, labai gerai nutelkianti ir dvelkianti išididumu, 3 dvi gubū miegamieji, iškilmingas valgomasis, pilnas beismantas su pilnai įrengtu baru, 2 mašinų mūro garažas, 40 pėdų sklypas. Netoli 67-tos ir Pulaski. Atsilipti ir savo namus ir svajones nausaukdamis stebukladari. Skambinkite MICHAELIS dabar! Kalbame lietuviškai.
254-8500

**SKAITYK PATS IR PARAGING
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS**

KAIP PIRKTI GERĄ NAMĄ?
PAŽIURĖKITE, 2 butų po 3 miegamus tvirtus mūras. Gražūs įrengimai, garažas, arti mūsų naujo ofiso. \$30,500.
7 KAMB. MŪRAS, 2 auto mūro garažas, moderni virtuvė, gazo šiluma, prie Marquette Aukšto, \$19,900.
BIZNIO MŪRAS, 3 butai, patogi ofiso patalpa, gera gatvė Marquette Parke. \$43,000.
PINIGŲ ARUODAS, \$11,000 pajamų. Gražus, išpuodingas mūras. Kaina \$45,000.
SAVININKAS KITUR, UŽ \$88,000 atiduoda 8 apartamentų 14 metu mūrą prie Evergreen Plaza. \$14,000 pajamų.
PAZIBA, 5 butų mūras žaliame Marquette Parke, Telrautis, asmeniškai. Bus galima nenupirkti su puišku namu.
4 BUTŲ MŪRAS. Nauja gazo šiluma. Šviesūs erdvūs kambariai, mūro garažas, gera vieta. Po derybų — \$44,000.
9 KAMBARIŲ 12 metu fabrikančio rezidencija, 5 miegamieji, 2 vonios, mūro garažas, graži vieta. Apie \$40,000.

Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200
PERKAME, PARDUODAME, MAI-NOME įvairius dydžio namus visur. Parūpiname paskola, visokeriopą apdraudą, veikla notariata.

**NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS**
2658 West 59th STREET
PROSPECT 8-5454
12 METU 1 1/2 AUKŠTO mūrinis, 5 ir 4 kambariai. Platus sklypas, gražūs rūsy, geroje Marquette Manor vietoje. Tik \$35,000.
5 PO 4 IR 1 RŪSYJE, mūrinis. Alumin. langai, šildymas gazu, garažas, Marquette Parke. \$52,000.
APYNAUJIS 3 BUTŲ MŪRAS, šiluma gazu, aluminijaus langai, platus sklypas Gaze Parke. \$45,000.
6 KAMBARIŲ MŪRINIS BUNGALOVAS, šiluma gazu, Aluminijaus langai, 2 automobilių mūro garažas, Marquette Parke. \$21,000.
GRAŽUS 4 BUTŲ MŪRAS, kabinėtinis virtuvės, nauja šiluma gazu, Aluminijaus langai, 2 auto mūrinis garažas, Geros pajamos. Marquette Parke. \$54,500.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321
MARQUETTE PARKE mūrinis 2 butų. Platus sklypas. Didelis kambariai. Naujas gazo pečius. Perduoda seną morkiutę. Palikimas. Pigus. Tel. 778-6916

SAVININKAS PARDUODA 2 butų po 4 kambarius mūrą 13 metu senumo 63-tos ir Pulaski apylinkėje. Tel. 582-7962